

TAMPERE 3.3.2017

Teos on juuri päättynyt. Seuraa hämmästynt, kunnioittava hiljaisuus, pitempi kuin tavallisesti konsertin jälkeen. Hannu Lintu sekä solistit Paula Linnosaari ja Jaakko Kortekangas kumartavat, niin myös Polyteknikkojen Kuoro. Tampere-talon ääriään myöten täyttänyt yleisö aplodeeraa seisten.

Poistutaan hiljaa, joku pyyhkii silmäkulmiaan. Jotakin epätavallista on ollut konsertissa läsnä tänään, kun säveltäjän kuolemasta on kulunut yksi vuosi ja sata päivää.

Osa teoksesta on kuultu RSO:n soittamana Finlandia-talossa vuonna 2010, mutta vasta nyt se toteutuu sellaisena kuin säveltäjä sen on tarkoittanut, kaikessa massiivisuudessaan, kirkkaudessaan ja monikerroksisuudessaan.

Perusteelliseen tapaansa Kaipainen kertoo käsiohjelmassa:

”Teokseni pääotsikko on nimenomaan *Commedia*, ja *Sinfonia nro 4* on alaotsikko. Tähän on monta syytä, joista tärkein on se, että musiikillis-dramaturgisesti teos etenee varsinkin lopussa enemmän oopperan kuin sinfonian latuja. Kutsun viimeisten osien alajaottelun yksikköjä kohtauksiksi, jotta tämä ajatukseni kävisi selvemmäksi... *Commedia* on Danten suurteoksen alkuperäinen nimi; attribuutti 'divina' ilmestyi siihen myöhemmin. Sana 'commedia' puolestaan tarkoittaa ylipäänsä näytelmää, ei siis komediaa termin nykymerkityksessä.”

Onko Jouni Kaipainen viimein kirjoittanut oopperansa? Koonnut itselleen tärkeitä kirjallisia ja musiikillisia merkityksiä suureksi synteeksiksi, allegoriaksi elämästä kuten Dante *Jumalaisessa näytelmässään*.

”Sinfonian onnistumisen ja puhuttelevuuden saattoi aistia yleisön kiitollisesta vastaanotosta Tampere-talossa”, Aamulehden Harri Hautala kirjoittaa. ”Harvoin saa nykymusiikki osakseen tällaista suosiota”. Hän kuvaa miten kuuliaana modernistina aloittanut Kaipainen neljännessä sinfoniassaan ”karisti viimeisetkin modernistisen kielioopin kahleet ja kirjoitti uransa vapautuneimman, kauneimman ja romanttisimman teoksen”.

Konsertin jälkeen ei Tampere-talon aulassa kuulu tavanomaista puheenporinaa, mutta yksi ja toinen mainitsee, miten koskettavalta on tuntunut loppuosan käänne,

Polyteknikkojen kuoron laulama, wagner-tuubien säestämä *Terve, Maria*, jossa Danten ajan italia vaihtuu suomeksi. Kuten Dante aikanaan halusi latinan sijasta puhutella kansaa tämän omalla kielellä, halusi säveltäjä nyt puhua yleisölleen suoraan.

Kohti tätä valtavaa monumenttia, symbolista matkaa ihmisen sisimpään, on siis Jouni Kaipainen kulkenut läpi elämänsä ja sävellystyönsä.

Päätän ottaa selvää millainen tie on kuljettava, millainen lapsuus ja elämä eletävä kyetäkseen synnyttämään tuollaisen teoksen.